

KELL NEKÜNK PAKS II?

Mi a tét? El kell dönteni, akartok e nyerni.

Most itt egy nagyon jó lehetőség, de a cél eléréséhez valódi, zöld energiapolitikát kell folytatni.

Kiket szólít meg egy ilyen ügy? Folytathat-e az MSZP, egy párton belül többszínű politikát? eltér-e egy zöld platformot is?

Ha igen, akkor meg kell ismertetni a zöld értékrendet, érvrendszert, és az előadónak annak is kell látszania, amit képvisel. Meg kell találni, a hozzá illő arcot.

- Legyen fiatal, alternatív, lehetőleg nő. Megjelenése, öltözködése, habitusa is alkalmazkodjon a mondanivalóhoz.

Volt már hasonló ügy Magyarországon, akkor az MSZP hozott, olyan döntést, melyet nem vitatott meg a társadalommal. A hasonlóság a titkolódás és a túlzott magabiztosság volt. Az ár a választás elvesztése lett.

Az Atomenergiának, minden országban vannak támogatói és ellenzői.

Egy, nem az atomerőmű által megrendelt közvélemény-kutatáson, Magyarországon is 84 % ellenzi, hogy az energiaellátás atomenergiával történjen, de ki képviseli a 84 százalék álláspontját?

Többen vannak az ellenzők, pedig, nagyon egyoldalú a tájékoztatás. Paks évente 4,2 Mrd Ft-ot költ PR. Ez nem csak hirdetések és szerkesztőségek támogatását jelenti, hanem ez egy iparág, melynek célja, az emberek meggyőzése. Az atomos lobi összetart, mégis, gyakran érik el az ellenkező hatást. Például Fukushima esetében, ahol szintén azoknak lett igazuk, akik félték. Ezért a lakosság, rendkívül alulinformált. Nem tudják, hogy sok EU országban egyáltalán nincs atomerőmű. Ezek: Ausztria, Dánia, Észtország, Görögország, Írország, Lettország, Lengyelország, Olaszország és Portugália.

Nem tudják, hogy pl. Ausztriában és Olaszországban, népszavazáson utasították el ezt a technológiát. Kész erőműveket utasítottak el. Belgiumban például működik még atomerőmű, de törvény hoztak arról, hogy új erőmű csak olyan területen épülhet, ahonnan legalább 30 km-re nincs lakott település. Sokan tudják, hogy Németországban bezárják mindet, de hogy Svájc is így döntött, sőt, Svédországban is vannak ilyen próbálkozások. A fals propaganda miatt, azt tudják, hogy az atomerőműben termelt ára olcsó, de nem tudják, hogy a költségek kiszámításánál, sok fontos tételt kihagynak. Nem számolnak, az erőmű amortizációs költségével, de azt sem tudják, hogy még soha sem került csak annyiba egy ilyen erőmű, mint amekkora összeget terveztek. (De erről majd később.)

Mennyibe fog kerülni Paks?

- 3000 Mrd-be? 3000 Mrd+ magyar önrészbe?
- Tudják mekkora lesz a hosszúlejáratú kölcsön kamatköltsége?
- Gondoltak az EU-ban várhatóan szigorodó szabályokra?
- Kalkuláltak, a hálózat, transzformátorállomások szükség szerű bővítésével?
- A megépítendő kis, közepes és nagy aktivitású hulladéktemetőkkal?
- Ismerik azokat az eseteket, amikor a tervezett költségektől nagyon elszaladtak az árak? Például a finnországi Loviisa, és a bulgár Belene atomerőmű esetében? Mindkettő orosz technológia.
- Tudják, hogy a költségekben hány év nukleáris hulladékának őrzésével kalkulálnak? (50-150.000 és?)
- Az EU közbelépésére az atomhulladékok elhelyezésének megoldására egységes európai szabályozás lesz még 2014-ben. Nem kellett volna előbb megismerni a szabályozást? Mit gondolnak, az új szabványok olcsóbbá, vagy drágábbá fogják tenni ezt az energiát?

Lehet, hogy a paksi bővítés költségei jelentősen meghaladják majd az 6-8000 milliárd forintot is? A számok olyan nagyok, hogy az ember kénytelen arra gondolni, hogy Putyin Simicskája állapodik meg, a saját Simicskánkkal. Ennek az ördögi lenyúlási tervnek az előkészülete már évek óta folyik

- Új atomenergia törvény. (Adatszolgáltatás megvonása, ügyfél jogállásának megváltoztatása, NGO-k nem perelhetnek.)
- MVM, MAVIR, stb. prognózisok arról, hogy egyre több energiára lesz szükség, és hamarosan több még több erőművet kell bezárni, építeni.
- Ezzel szemben, a gázfogyasztás pl. 11 milliárd m³-ről 8 milliárd m³-re csökkent Magyarországon?

A gazdaság meglődülésének, mely együtt járna az energiaigény növekedésével, semmi jele. Ezzel szemben tény, hogy működő, felújított, és új erőműveket zárnak be, működtetnek kapacitásuk töredékén, azzal a nyilvánvaló céllal, hogy:

1. tulajdonosait ellehetetlenítsék,
2. azokat elzavarják Magyarországról,
3. a cégeket átvegyék: „Csináljuk meg okosba” mutyimódszerrel, és átadják saját klientúrájuknak.

Mindez feltételezés, vagy van valóságalapja?

Néhány példa:

- 2012 márciusában, bezárták, amerikai AES érdekeltségű a Tisza II. hőerőművet, mert nem kötöttek velük áramvásárlási szerződést. Ez volt a negyedik legnagyobb magyar áramtermelő erőmű. Az erőművet 2004-ben, teljesen felújították, meghosszabbították élettartamát és környezetvédelmi engedélyét. A dolgozókat a elbocsátották.
- 2011-ben ugyanennek az amerikai konszernnek másik két borsodi erőművét is le kellett állítani. A 90 MW-os Tiszapalkonyai Hőerőművet és a 71MW-os, biomassza alapon működő Borsodi Hőerőművet. Bezárt a Kazincbarcikai, a Tiszapalkonyai erőmű és sok más kis erőmű, pl. a szintén amerikai dunaújvárosi EMA Power is.
- Gönyűn az E. ON új erőműve 2011-re készült el. Ez ma a legkorszerűbb és legújabb magyar erőmű. (vegyesciklusú gáz-gőzturbinás) Kapacitása 433 megawatt. Tudják, hogy ez az erőmű, a magyar államnak mennyi pénzébe került? Egy fillérjébe sem, pontosabban még Áfát is fizettek. Az EON finanszírozta. Ilyen hülyék voltak, ennyire nem mérték fel a helyzetet? Ma, kapacitásának töredékén dolgozik az erőmű.
- A százhalombattai Dunamenti Hőerőmű gázturbinás erőmű blokkjai 385, 145, 156, 60 MW termelésére képesek. Ezek mára bezártak.

A tulajdonos, GDF SUEZ, francia belga világcég, 220 millió eurós saját forrásból új erőműblokkot épített. Az új, 400 megawattos rész kapacitása 2012-re már termelt. A megtermelt áram átvételére nem kötöttek velük szerződést. Miért?

1. A Pécsi Vízmű per miatt? Melyet a vízmű elfoglalása miatt indított a SUEZ, és a magyar állam elvesztette a pert a bécsi választott bíróságon?
2. Paks bővítési tervei miatt?
3. Mert olcsóbb a külföldről vásárolt energia, és az üzleti jutalék kecsesgömb?
4. Annyira felment a gáz ára, hogy már nem éri meg ezeket az erőműveket üzemeltetni? Bár az oroszok 20-30%-ot engedtek az árból, cégenként és országonként változó áron.

A DE gudronból is előállított energiát? Ez az anyag, a szomszédos MOL olajfinomító telepén, a lepárlásból keletkező melléktermék volt. Mára ez is megszűnt.

Itt érdemes megállni egy pillanatra. A DE-ben, a rendszerváltás előtt 4 000 dolgoztak. A SUEZ a privatizáció után modernizálta az erőművet, és komoly szűrőket is felszerelt. Míg működött, 2 000 alkalmazottja volt. Ma már csak 78 ember dolgozik DE-ben, főleg biztonsági őrök.

Tudják, hogy sok más erőmű is sokkal kevesebb áramot termel kapacitásánál? Ha Magyarországon nincs energiahány, ezt az is bizonyítja, hogy az erőmű bezárások miatt sincsenek áramkimaradások. Az

EU-ban nincs energiahiány, és Európában nincs energiahiány, akkor lehet, hogy mindenki inkább eladni szeretne energiát?

Ha ellenben Magyarországon túlermelési kapacitás van, akkor miért importáljuk az áram kb. 28 %-át? Ez foglalkoztatáspolitikailag indokolt? Ebbe már a rendszerváltás után, majdnem beledöglöttünk.

Úgy gondolom, hogy Magyarország, mire felépül Paks II még az EU tagja lesz. Ez azt jelenti, hogy az újonnan kiépített és összekapcsolt energiahálózatot akkor is használhatjuk. Ha így lesz, akkor érdemes kalkulálni az import energia lehetőségével is, mely ma olcsóbb, mint a már teljesen amortizálódott, paksi, 12.80 Ft-os áram ára. Itt kell megemlíteni, hogy a paksi áram árába nincs belekalkulálva a sugárzó erőmű lebontási költsége, és a nukleáris hulladékok végtelenbe nyúló őrzési költsége.

Mekkora lesz az importáram ára 10, 15, 20 év múlva, és mi lesz akkor a paksi áram ára? Néhány összefüggést ma is ismerünk, de túl sok az ismeretlen, ahhoz, hogy felelős döntést lehessen hozni. Tudjuk, hogy hódít a palagáz, és a palaolaj, mindenhol alternatív energiatermelő kapacitásokat építenek, kivéve nálunk. Tudjuk ellenben, hogy a tudomány fejlődése öt- tízévenként átírja, mai tudásunkat. Ki gondolt 5 éve papaolajra és palagázra, az alkohol üzemanyagként való ilyen mértékű elterjedésére, az újgenerációs napelemek ilyen mértékű térhódítására, stb. Ma nem tudjuk felelősséggel megmondani, hogy húsz-harminc év múlva miből lesz a jövő energiája.

Kérdezem: a jelenlegi kormányzat a tervezett paksi bővítés miatt állította le, a kitűzött és előkészített szélenergia-tendereket? Ők azok, akik a sokszor megalázott bányászoknak szénbányák beindítását ígérik?

Elfelejtették, hogy Magyarország kötelezettséget vállalt, az EU csatlakozás előtt csatlakozott a 3x20-as programhoz? (2020-ig az EU-ban termelt energia 20%-a alternatív energia lesz, miközben 20%-kal csökkentjük a CO² kibocsátást. A hírek szerint, az EU országai ezt az arányt még ez évben 20-ról 37%-ra emelik, bár ma ez már csak azt jelenti, hogy az EU összes tagországának átlaga lesz 37%. Az egyes tagországok ettől eltérhetnek. Sajnos, ez már a kétésebességes Európa. Jaj a lemaradóknak. Mi maradhatunk 5-6%-on. Amúgy ez az adat is hamis, mert ebben a tűzifa is benne foglaltatik, mely ugyan alternatív, önmagát újratermelni képes nyersanyag, de hazai felhasználása már nem tekinthető alternatívnak. A kitermelt fa túlnyomó többsége nem energiaerdőkből vésztetik, és magas hatásfokú kazánokban fűtetik el. Nálunk főleg azok fűtenek fával, akik nem tudják megfizetni a gázt. Fűtési eszközeik pedig rossz hatásfokúak.

Néhány tény és kérdés Paks II-vel kapcsolatban

- OAH, 2011-ben egyhatodára csökkentette a védőtávolságot.
- Az új üzemelő blokkok közelebb lesznek a városhoz, mint a jelenlegiek.
- A Paksi Atomerőművet légvédelmi ágyúval vigyázzák a terroristáktól. Gondoltak már arra, hogy egy, a meglepetés erejével támadó, elszánt, terrorista kommandós alakulatnak, milyen lehetőséget kínál az ott elhelyezett ágyú, melyet, évek óta őriznek végtelen unalomban?
- Duna vízállása, ha a 2013-ban volt, az utolsó 100 évben a legmagasabb. A ciklon, két folyó vízgyűjtőjén rakja le terhét. De ha tartotta volna terhét egy-két órát, akkor a teljes víztömeg a Duna vízgyűjtőjére esik. Ez esetben előállt volna, az un. 10.000 évenként előforduló árvíz, mely már nem 10.000m³/s, lett volna, hanem kb. 16.000m³/s. Ez mennyire veszélyeztette volna Paksot? Le tudták volna állítani az erőművet időben?
- Ennél még sokkal veszélyesebb lehet egy jeges árvíz, az egymásra torlódó jégtáblák miatt. A huszadik évszázadban 6 ilyen volt. A Duna befagyásához -100 C fok kell. Tíz napon keresztül kell -10 C fok alatti hőmérséklet. Ez két -50 C alatti hőmérséklet esetén is előállhat. (ilyen volt idén télen Észak-Amerikában, hasonló szélességi fokon).
- Mikor azt mondják, hogy Paks termeli az ország energiaigényének 40%-át, elfelejtik elmondani, hogy az olcsó alapenergiából. Tehát az állítás csak mennyiségre vonatkoztatva igaz, financiálisan nem.
- A jelenlegi paksi atomerőmű mára hibrid erőművé vált. Alapja orosz, biztonsági rendszere nyugati. Főleg Siemens technológia. Ilyen erőművet terveznek most is? Vagy a most épülő is át fogják alakítani?
- Tudják garantálni a megfelelő képzettségű szakembergárdát? Hisz a hazai képzés teljesen elsatnyult, fele annyian sem érettségiznek fizikából. A Paks I-et üzemelő mérnökgárda, már nyugdíjba ment, ill. most megy nyugdíjba. Az új gárdának meg már orosz egyetemeken kellene tanulnia.

- Emlékeznek még, az MVM megvalósíthatósági tanulmánya szerint a kétszer 1000 megawattos erőmű 5,1–5,9 milliárd euróba kerülhet. (Ez mintegy 1400-1600 milliárd forint.) Fél évre rá, a Roszatom igazgatóhelyettese, Kirill Komarov ellenben már 2000 milliárd forintról beszélt. (Ez már 6,7 milliárd euró.) Az Orbán Viktor közreműködésével megismert terv pedig már 10-12 milliárd euróról szól. Kérdés, hogyan emelkedik valaminek az ára, ilyen gyorsan a duplájára?

A nagyberuházásokra ez jellemző; pl. 4-es Metro, Margithíd, stb, hogy költségeiket alátervezik. A tervezők időben kipuhatólják, hogy mekkora összeg jeleníthető meg a költségvetésben. Itt a lehetőség, a mérce a politikusok kezében van. Mikor kiderül, hogy a betervezett és jóváhagyott összegek alul voltak kalkulálva, a tervezők, kivitelezők és politikusok új alkut kötnek. Így elkerülhetik a nagyobb blamázt, azt, hogy a pénzt elköltötték, de a tervezett beruházás nem készült el.

Kérdés, hogy az euró hitelt, euróban kell majd visszafizetni? Ez esetben, Magyarország könnyen úgy járhat majd, mint a devizahitelekkel terhelt lakossága.

Paks II összes várható költségei

➤ Orosz eurókölcsön*	3 000 milliárd–3600 milliárd
➤ Hosszúlejáratú kamat költség	2 000 milliárd
➤ Magyar önrész	750 milliárd
➤ Elektromos hálózat kiépítése elköttyantva)	1500 milliárd forint. (Lázár János által)
➤ Nagyaktivitású hulladéktemető	150 milliárd
➤ Közepes és kisaktivitású hulladéktároló	250 milliárd forint.

Összesen 8 100 milliárd forint

*1 euró = 300 forintot árfolyamon kalkulálva.

Ha a szokott módon emelkedő árat is bekalkuláljuk, az árhoz hozzáadhatunk újabb 2 000 milliárd forintot. Ha az áremelkedést hosszúlejáratú hitelből fedezzük, úgy az nem 2 000, hanem legalább 3000 milliárd forinttal érdemes kalkulálni.

Ha a forint-euró árfolyam számunkra az elkövetkező években is kedvezőtlenül alakul, az további költségeket jelent. Emlékeztetnék arra, hogy 2000 és 2008 között 1 euróért csak 250 forintot adtak. Ha folytatódik az a tendencia, hogy folyamatosan több eurót kell adni egy euróért, akkor a felvett kölcsönök ára tovább drágul. Míután semmi sem utal ennek az ellenkezőjére, a hitel felvételének költségei között érdemes egy ilyen tétellel is kalkulálni.

Ilyen kalkuláció elvégzésére nem vállalkozhatok, ezt egy pénzügyi kutató intézetnek megtennie. Annyi ellenben már ma is tudható, hogy ha a forint - euró árfolyam a jelenlegi 310 forintos árfolyamon stabilizálódik, akkor annak hatása lesz, a fentnevezett bekerülési költségsorok mindegyikére. Ha ezek közül, kiemeljük, az Orbán Viktor által aláírt 300 milliárdos tételt, akkor megtudhatjuk, hogy a szerződés megkötésének idejében, az árfolyam 1 euró = 300 Ft volt. Az azóta eltelt idő árfolyamváltozása pedig mára, 9 milliárd forint többletköltséget jelent.

Érdemes átgondolni, ellenben, hogy a teherviselés költségeivel, miként kell kalkulálni egy négytagú magyar család esetében, (KB 1M/fő) vagy miként kell kalkulálni, a ténylegesen munkában állók és keresők többletterheit. Érdemes azt is átgondolni, hogy az ország teherviselő képessége, már meglévő magas adósságállománya, milyen hitelfelvételt tesz lehetővé. Azzal is érdemes kalkulálni, hogy ha az alaphitel összegét megnövelő egyéb költségeket, a szokott módon hitelből, vagy kötvénykibocsátásokból tudjuk csak fedezni, akkor a visszafizetés még inkább elnyúlik. Ez esetben tovább duzzad a hitel költsége és országunk még jobban eladósodik.

Más módszerek

- A világban ma más tendenciák uralkodnak. Nálunk kevesen tudják, hogy Braziliában, az alternatív energia részaránya, már több mint 70 %. Az ő perspektívájukat sokkal megnyugtatóbbnak látom.
- Barack Obama azt ígérte, hogy egy zöld békehadtestet hoz haza Amerikába, munkát adva, a hazatérő katonáknak. Szerinte, a legkevésbé környezetszennyező, a meg sem termelt energia. Ők épületállományuk szigetelésével próbálnak kiváltani erőműveket.
- Tudják, hogy a kis és közepes aktivitású hulladék tárolására eddig megépített lerakókról kiderült, hogy (Pl. Bataapáti.) nem alkalmasok, az ilyen hulladék tárolására, ezért új tárolót kell építenünk. Minimum 100Mrd-ért?
- Tudják, hogy a nagyaktivitású hulladék tárolása nálunk a Paksi erőműben, gyakorlatilag az erőmű udvarán történik, ideiglenesen, és az oroszok a reprocesszási folyamat után vissza fogják hozni a hulladékot? Addigra pedig meg kell/kellene építeni a nagyaktivitású hulladék-temetőt is?
- Ismerik a felhasznált hasadóanyagok felezési idejét? Tudják, hogy annál tovább kell őrizni a hulladékot, tudják, hogy annak időtávja, messze meghaladja az emberi civilizációt?

Kérem, és javaslom, hogy az MSZP, a választásokon, baloldali gyűjtőpártként, az atomenergia ügyében, osztársadalmi álláspontot képviseljen.

DGy